

2 Kórínti

Ísu kwiyómpa'a irówana Póro moórákwaai aiyayaamba umái avakaeté-iya'iyo. miráumai-ima maisuwéna maanáimbá agaimái Kórínti-naoraa-kwaasi Ísuna aampa'ó kwégunkwaasi agaimái tímakaiye. Póro Másétóniyaa-marava'a mayowana Táítási Kórínti-nao'a tuwéna Póronopa'a kweémena Kórínti-kwaasi táái kosimámuwana Póro iséna séna aúváima agaimái tímakaunda isasá isésa évakarawai sáwi'o uráamba tínaaemba umásukaawasa évakarawai íma mirá ésa kentávái sésa íma árai'a Ísuna aantá-kwaasiman-iye kwésewe séna árai'a Ísuna aantá-kwaasiman-iye sígwae séna maanáuvái agaimarówasa mätímkaaawe.

¹ kéma Póro maanáimbá agaimaráúmpo ísáaro. moóráwai áwí'a Tímoti kentáásí kwaásigo kesé mayáísa'a agaimaráúmpo ísáaro. Áánútu kwená imayáavinkemba kentávéna séna aantá-kwaasi éma Ísu Káráísitin-aai kosimátíma'mae naauwó séna si'mákaivo ísáaro. Kórínti-naopakewai Áánútun-aaiyave'a áraire kwésewai ísáaro. Ákáyaa-marava'a Kórínti-naopakewaiye ó'on-o'on-daopakewaiye mayáawai Ísóigona kwaási ísáaro.

² Áánútu kentáásivowe Ísóigo Ísu Káráísitiye úwoi túwa'naa ésarai paru kwéumatinkaayantave'a námúnaa kwésune.

3 kentáásí Ísóigo Ísu Káráísiti avowa
 Áánútu áwí'a mósá kwémaraumne. kwemá
 kentáásivowama arumbá kwéumasinkaiwai
 sirávayenaya súwa'naa iwái áwítá mósá
 kwémaraumne. 4 ó'on-o'on-umbai-yantaa'a
 amápa'a kentáásópa'a timbá Áánútu
 kwésiravayaimba póna ó'on-o'on-umbai-
 yantaa'o évakarawaitopa'o tínimba Áánútumo
 sirávayáintenta umái kesáá kanaán-umai miwí
 tirávayanaumne. 5 Káráísitimba áí'a úni'a
 umánkówasa Káráísitina kwaási-i'a úndarakemba
 sí'a iní'a umásínkáamba miráumai Áánútumo
 Káráísitimbo arávairaintemba miráumai
 anómba kwésiravayaintaawe. 6 keinárawate
 méta túwa'naa ówánanaya sáwi'a umái
 máyómpinkemba Áánútu tí'maena kawepá'a
 métínkaraiye. mirá ówándarakemba sí'a únita
 umásínkonta Áánútu sirávaraiye. keinárawate
 máyaawandaya sí'a únita umásínkonta
 íma ivátuweta asiramáíya méraumne.
 miráumai tí'a índai'a umátinkanqaomba
 kesáámó uráundantentaamo mirámó é'o ímo
 ivátuwe'o asiramáímo ménaaombo éna Áánútu
 keinárawakwara'a tirávayaniye. 7 sí'o úni'o
 umásínkaraantenta tí'a iní'a umátinkáamba
 miráumai Áánútumo sirávairaintemba
 tirávayaimba séta mindáyave'a asiramái
 ménaaowe asiramái séta timu'maréta máyaumne.

8 kesí kwaásiyono. Ésiyaa-maravata
 máyaawanda ó'on-o'on-umbai-yantaa'a
 kentáásópa'a túmba mináimbá isáígwáe séta
 simátimumpo ísáaro. minúmbáí-yántáá'ó
 ó'oran-anon-umbai-yantaa'a úwata kentáásópa'a

túmba póta puwónaumne séta súvamaiya méta
 9 sínkamiyata puwónaunda-kanaa tiráye-imayaá
 éta súvamaiya maémaumne. íma kentáásí
 asirayándéimán-ivo Áánútuna asirayándéí
 mayáiyá kwémaeta máyaumne. Áánútú
 pukáampinkemba usásitinkaiwaina asirayándéí
 mayáiyá kwémaeta máyaumne súndayavenaya
 minánón-úmbái-yántáá'á kentáásópa'a tiráye.
 10 umbai-yántáápimbá puwónáe ówándavinkemba
 Áánútú síyotaasa umásinkowata súvamaiya
 maémaundaya póna mirá unté iyíníye.
 sáwívinkemba síyotaasa unté kwéiyíye séta
 máyaumne. 11 keinárawakwara'a kentááyávé'a
 Áánútumpa'a súwa'naa umai námúnaa seró.
 sáwívarawai námúnaa síyana Áánútú súwa'naa
 ínímba mindáyavesa Áánútumpa'a súwi
 sénááowe.

Póro kampar-áimbá íma simátímakain-kwasai.

12 kwaási túranka'a máyaundayaveta imáyáá
 kwéundaya sirumpinkén-ímáyááó séna kawe'á
 umáiyá máyaumne sisatá aamoiyá kwéune.
 marapá-áinkóná ááimba íma imáyáá éta Áánútú
 úwoiya kwésuwa'naa-intaveta imáyáá éta
 Áánútuna mayáiyé su'mai kwémaeta méta íma
 árúvare-kwaasiraani'a umáiyá maúndantemba
 kentúranka'a árai'a miráyá umáiyá máyaumne.
 13-14 kwéagaimai timúnda-auvaivimba íma
 kaumbo-káér-aimba kwésimatimumpo awáné'o
 ísaraan-aine su'mai tavisimái kwésune. kentáá
 sáwíyamba suwánaavo suwánamai kawer-ígwáe
 sé'a únda mirámó é'o é'a Ísóigo Ísu marapá'a

kumíndara'a keinárawatavetaamo aamoimó ondantembá kentááyávé'a aamoí ónááowe.

15-16 keinárawa'a kentááyávé'a aamoí kwéumasinkaawe-aimba imáyáa uráundayave'a sé'a kae-táwai kentópa'a kómé'a Másétóniyaa-marava'a kónáe únda kentópa'a kómé'a tiyuwé'a kweéme'a Másétóniyaa-marava'a komé'a koyauweré'a ókvara'a kentópa'a támé'a tiyuwé'a Yútiyaa-marava'a ténaumne siráumne. kae-táwaimo kawe'ó umátinkáana'a súwa'naa íya'a Yútiyaa-marava'a ténaumne-imaya uráundayave'a mináimbá siráumne. **17** mirá ónáe uráunda íma mirá uráundayavesa keinárawapinkemba évakarawai kentávésa sésa árúvare-kwaasiman-iye siráavo kentópa'a kónaumne siráunda marapá-kwáásímó ontembá íma mirá únda mimbórá-imáyáá umái mimbórá-áimbá avora'a simátímakaumne. **18** Áánútumo árair-aine su'maimo siráintemba simátímakaunda-aimba íma kaer-imáyáávinkémbán-ivo mimbórá-imáyáá umái mimbórá-áimbá avora'a simátímakaumne. **19** Sáirásiye Tímótiye kewé umáíya kentópa'a máyaawanda Áánútu ááninko Ísu Káráísitin-aaiya simátímakaunda kwemá moórá-aimba avora'a séna moórá-aimba aúpá'a tuwéna mirá íma iwáí póna amápar-aimba avoraré su'mai siwáín-aai simátímakaumne. **20** Áánútu amápar-aimba simái asirámakaimba Ísu Káráísintintavena siráimba póna paáruraiye. Ísu Káráísiti mirán-ámápá'-máyáí mairáintaveta Áánútu siráin-aintaveta árair-aine kwésunanaya Áánútu áwí'a

anómba kwáyáiye. ²¹ Áánútu Ísu Káráísitimbá kentááwé keináraware tarúsinkaraaisata asiramái máyaundayaaawe. kentáá ítámarena ²² kesí kwaásiman-owe séna árai'a kwená kwaásiya úne sénaundayavenaya kwenamankómbá ai'marówana kentáásirumpimba kumbáyáimba mindáyaveta séta to'mayaa umásínkarainta mirá ínkiye kwésundayaaawe. mirá uráintave'a íma árúvare-kwaasiraamba kwéune.

²³ Áánútu kesí mayáígombá awánaraiwai aúranka'a kwésimatimunda-aimba árair-aimban-
iye. Kórínti-naopa'a kentópa'a kónae séwanda
asiramái simátíménana tirunkó umbaí taivó
sé'a ivátuve'a íma kuráumne. ²⁴ Áánútun-
aaiyave'a áraire asiramái kwése'a kwenká'a
agevamái máyáamba póta kentópa'a kondayá
Áánútun-aaintave'a áraire seró-áíntá íma
ókwara'a sénaumpo tirunkó aamoí íníntaveta
keinárawapimba tágárotamai méta mayáiyá
komayánaumne.

2

¹ imáyáá é'a sé'a ókwara'a kentópa'a kwé'a
sáwi'o kwéontave'a asiramái simátíménana
tirunkó umbaí taiyó sé'a ívé'a íma
kónqumne siráumne. ² kentirumbó umbaimó
tamátínkáanasamo ésa kesirumbó kawe'ó
umásinkanaaowai íma ménaowe. ³ kentópa'a
íma kuráundara'a sé'a aúváívimba awáné'a sáwi'o
kwéomba kawe'á umátinkaigwae sé'a kentópa'o
kondá íma sirunkó umbaí táníye sé'a mináuvái
agaimái timé'a kawe'ó umáimo máyáantavena
kesirunkó kawe'á íníwai mináuvái agaimái
tímakaumne. kesirunkómó kawe'ó ínanamo éna

kentirunkógwárá'á kawe'ó ínímba mindá árairaimban-ye. ⁴ mináúvái agaitimúnda sirunkó umbaí tówa'a keinárawatave'a anón-imayaá é'a ávááraumai ivi'á tamátinke'a tirunkó umbaí taínoyave'a íma mináúvái agaimái tímakaumpo Poro kwenarumbá ávááraumai símakaiye sénááontave'a mináúvái agaimái tímakaumne.

sáwí'o uráin-kwaasiyavai enáái ánásaiye seró siráin-kwasai.

⁵ keinárawapinkemba moórá-kwaasigo sáwí'a uráintavena íma kempíné su'mainivo keinárawapinkemba évakarawaivimba umbai-yántáá'á kwáyáyiye. amáparawaivimba umbai-yántáá'á kwáyáyiye-aimba mirán-ánón-áímpá'á íma sénáe sé'a évakarawaivimba umbai-yántáá'á kwáyáyiye-aimba kwésune. ⁶ tímakaunda-avai awáné'a simái moórá-ainka'a maré'a asirayán-áímbá minkwáásígombá simánke'a kwená egwaa'á íma mé'a sáwí'o uráintave'a mimbéyámbá amé'a íma ó'om-beyamba áméro. ⁷ ívé'a kwentávé'a sé'a enáái ánásaiye sé'a íma ókwara'a imáyáa úmae iyé'a aráváyáaro. kemá ámé-sawi-meyamba kwaíkwai'a ínana séna íma kanaán-umai kawer-ámpá'á kónaumne séna ivátuwáívainivo ⁸ kwentávé'a sé'a embá siruntá kwéamumpo kawe'á umái maiyó seró-áímbá asiramái kwésune. ⁹ ááéma keinárawatave'a sé'a simátimunda-aimba isánááoo. íya isánááoo sé'a kentópa'a íma kwé'a mináúváívimbá agaimái tímake'a timu'maré'a méraumne. ¹⁰ sáwí'o uráin-kwaasigontave'a sé'a kwenáái ánásaiye sé'a ímo ókwara'o imáyáamo kwéontemba kegwárá'á mirá kwéune. sáwí'o uráintave'a sé'a kwenáái

ánásaiye sé'a íma ókvara'a imáyáa kwée'a Ísu Káráisiti aúranka'a keinárawatave'a imáyáa é'a mirá kwéune. ¹¹ Sáátáánigona sáwí-mayaigona ááimba awánéta kentáá usáyaaitaivo séta sáwí'o uráintaveta ókvara'a íma imáyáa úmae iyéta séta kwenáái ánásaiye kwésune.

Táróasiva'a ména Póro anón-imayaa uráinkwasai.

¹² Ísu Káráisitin-aai áséi-kwasai kosimátimenae sé'a Táróasi-naopa'a komáyaawanda mináimbá isánááontavena Ísóigomo to'mayaa úmba awáné'a áséi-kwasai simátíménæ sé'a ówanda ¹³ kesí kwaásigo áwí'a Táítási kentí naaópakemba Táróasi-naopa'a íma téna kentáái tasimásímíntave'a avakáá uwáae'a íma awáné'a anón-imayaa é'a sé'a tiyuwé'a kónaumne sé'a Másétóniyaa-marava'a tiráumne.

Ísuna asirayándéí siyáántán-tamai ávonta kwéuvunda-kwasai.

¹⁴ maarán-áíntávéta Áánútumpa'a súwiya kwésune. Ísu Káráisiti usáyaaitaraintavena Áánútu kwentéya tarúsinkenaya anónka'a sisatá siyáántán-tamai ávonta kwéuvune. Áánútu si'marówata Káráisitin-aai amápa'-marava'a kosimátimunasaya kwéisaawana kwenááigo áséi-kwiyunkaamba úmaena amápa'-marava'a kóyáwé kwéiye. ¹⁵ Áánútu séna Ísu Káráisiti kentávéna imáyáa éna kesí mayáí kwémayaaimba áséi-kwiyun-kanamo kwéagayaanten'i'a kwéiye kwésimba mirámó intembá Ísu Káráisitin-aai simátimunanaya Áánútu kentááyávéna séna

Ísu Káráísitimo intembá áséi-kwiyun-kanamo kwéagayaanten'i'a kwéowe kwésiye. Áánútun-aráái kwáráawai minkwíyúmbá Ísááwasa Sáátáánigon-aráái kwáráawai minkwíyúmbá Ísááwasa kwéowe. ¹⁶ Sáátáánigon-aráái kwáráawai puwésa Áánútuna némpa'a mai'mai'a ónááowai Ísu Káráísitin-aai simátimunda-aintavesa ánkúkaamba kwéye kwésewasa Áánútun-aráái kwáráawai mináíntávésa sésa áséi-kwiyunkaamba kwéye kwésesa mai'mai'a ónááowe. Áánútun-aai simátímén-aimba anóm-bayaiman-ivo kwaáskiye su'mai íma kanaán-umai kwémayaawe. ¹⁷ Áánútu si'marówata Káráísitina mayáí-kwáásí méta kwenaúranka'a Áánútun-aai árair-aimba simátimeta íma árúvare-kwaasiraani'a umái máyaunasaya meéyámbáréwa'a anón-ontamba mayánáe sésamo ontembá évakarawai Áánútun-aai simátíménasaya meéyámbá simígwae sésamo ontembá kesáá íma mirá kwéeta Káráísitina mayáí-kwáásí méta Áánútun-aai árair-aimba kwésimatimune.

3

aúná-aimba simái tarúmakain-kwasai.

¹ mináimbá kwésimatimundayaveta kentáá súwi'a íma maé kwéiyundayaawe. évakarawai aúvái agaimái tímúwasa maimaésa mátímúwa'a awáné'a kawe'án-owe siráavo kesáá íma mirá éta kentáásí mayáírá-áuvái agaimaéta mátíménata awáné'a aamoí umásinkaigwae-ita íma kweéta íma kentáásí mayáírá-áuvái

agáyáaro kwésumpo Áánútu si'marówata kwená mayáiyá kwémayaumne. ²⁻³ évakarawaimo ó'owiti mayáígóná aúváiimo awánésamo aamoimó umátinkáantemba évaka-kwaasi keinárawa'a tuwánésa sésa árai'a Ísu Káráisiti Póroe mayáí kwémayaan-kwaasiye kwenté ti'marówasa kwenááai tasimátímúwasa isésa áraire suwaná Káráisiti kwená kwaási-i'a umátinkowana Áánútu asirayánkwáráwáin-amanko miwítirumpimba mayáísasa mayáawe kwésewe. mindáyave'a keinárawa'a Káráisiti agairáin-auvairaamba umái mayáawe. Ísu Káráisitina mayáígóná aúvái óntanka'o agairáin-auvairaamba ímanivo kempá'a kwáyáim-bayaima tuwánaantaveta aamoiyá kwéumatinkaundayaawe.

⁴ Ísu Káráisiti kentáá asirayámbá kwésimisata Áánútu aúranka'a asiramái méta mináíntá kwésune. ⁵ kentáávimbá kesí asirayámbá íma kwáyáísata mimbáyáiyá kwémayaumpo Áánútuna asirayándéiyá mimbáyáiyá kwémayaumne. ⁶ Áánútu aúná-aimba simái tarúmakain-aimba kosimátimewananaya kwenaúranka'a arupí umátinkainasa ménaaontavena asirayántá símakaiye. mináúná-áimbá simái tarúmakain-aimba Áánútu Mósesimba simámakain-amaamba ímanivo Áánútun-amanko kentásirumpimba mayáísata kwemó siráintenta kwéunda-aimban-ye. Áánútu Mósesimbo simámakain-amaamba íma kanaán-umai kwáráantavesa Áánútu aúranka'a íma arupí umái mésa puwí-ámpá'a kwégovo Áánútun-amanko imáyáaya símísata Káráisitin-aaiyaveta

áraire séta aúnái'a umáíya maí'maita kwéune.

⁷ naaóvá'á Áánútu Mósesimba óntan-kwandaaira'a siyáánkai-amaamba agaimái ámakaimba minámáámbá kwaránae sésa umbá íma kanaán-umai kwarésa arááísu'mae kwéyesá mindáyavesa puwí-ámpá'á kwégowe. Áánútu Mósesimbo ámáámbo simámakonka'a Áánútumpakemba ságayamba paáréna Mósesi óika'a ságayamba paáruwana óntan-kwandaaira'o siyáánkai-amaambo agaimarómba maimaéna Ísareri-kwaasitopa'a kumuwasa Mósesi óika'a ságayamba kwéna póna túgáyáagaya úwasa íma kanaán-umai awánowana kwéna naaémba uwákuraiye. ⁸ naaóvá'á Áánútu Mósesimba siyáánkai-amaamba simámakonka'a Áánútuna ságayamba paárúmbanivo ívé'a Áánútu kwenamankómbá ai'maráísana kwená kwaási tirumpimbá máyáiye-aimba kwévaarimba póna Áánútuna ságayamba anómban-aye. ⁹ Áánútu Mósesimba siyáánkai-amaamba simámakomba pósá íma kanaán-umai kwáráantavesa puwí-ámpá'á kwégowe. Áánútu minámáán-áímbá paárúnka'a kwená ságayamba kwáyowana ívé'a Áánútu kwenamankó kwenaúranka'o arupí umátinkáin-aimba kwévaarisana póna kwená ságayankona asirayámbá anómba kwáyáiye. ¹⁰ ívé'a aúná-aimba simái tarúmakain-aimba kwáyáísana usáyaitarai-sagayankona asirayámbá kwáyáimba póta séta Áánútumo Mósesimbo siyáánkai-amaambo simámakai-sagayankona asirayámbá úwoisamba iyéyá kwésune. ¹¹ Áánútu Mósesimbo simámakain-

aimba kwááyu-aimban-ivo aúná-aimba simái tarúmakain-aimba kwaíkwai'a íníñ-aimba anón-aimban-iye. kwááyu-aimba simámakonka'a ságayankona asirayámbá kwáyombanivo ívé'a kwaíkwai'a íníñ-aimba paárisana póna anó-sagayamba asirayámbá kwáyáiye.

¹² mináímbá asirayán-áímbá kwaíkwai'a íníñ-aimba ísaraunda póta íma saá'a kwégaisata asiramái mináímbá kwésimatumdayaawe.
¹³ Mósесimo uráintemba íma miráyá kwéune. Mósesi Ísareri-kwaasiyavena séna kesóika'o kwáyái-sagayamba uwákwimba awánaavo séna ampaantanéí óika'a káátaraiye. ¹⁴ Ísareri-kwaasi táá'nei isésa tirunté marésa maémáenkakemba pósá ívé'a agáyáan-kwaasi Áánútumo simáimo tarúmakon-aimba aúváívinkemba awánamai isésa mináínkóná ááimba íma kawé'a umái kwéisaawe. Mósесimo óika'o ampaantanéí káátamakowasamo ságayambo ímo awánaraantemba ívé'a Áánútun-aai aúváívimbá awánaqamba miwítí imáyáago ítáguraisana kumayu'á isasá pósá mináúváígóná ááimba íma awánamai kawé'a kwéowe. Ísu Káráísitiye tarúmai máyáawaima Áánútun-aai aúváíma awánésa mináínkóná ááimba kawé'a umái kwéisaawe. ¹⁵ ívé'o máyáan-Ísareri-kwaasigwara'a Áánútun-aai Mósесimo agaimakón-aimba awánaambá miwítí imáyáago ítáguraisana kumayu'á isasá pósá mináínkóná ááimba íma ísaraavo ¹⁶ Ísóigo Ísu Káráísitinopa'o tembá minkúmáyú-tántáá'á ánásainkakemba mináínkóná ááimba kawé'a umái kwéisaawe. ¹⁷ Ísóigo Ísu Káráísitiyemo

súnda kwenamankóntavé'a kwésune. Ísóigon-amankomo tirumpimbó máyáiwai sáwí-imayaagomo tátokaimpinkemba kwéiyatinkaisasa kawe'á umái kwémaewe. ¹⁸ Ísareri-kwaasiti imáyáagomo ímo kawe'ó umáimo ísaraantemba kentáásí imáyáago íma mirá isanayá Ísóigona ságayanko kentáá sáma kwégamasinkaintaawe. Ísóigo Ísu Káráisitin-amanko kentáásirumpimba ména kwenkáání'a umásinkenaya kwená ságayamba kwésimenaya mirá úmae kwéiyiye.

4

*anamó kwímkakaawanamo ááémo
karákwintemba miraráán-kwaasiya máyaunda-
kwasai.*

¹ Áánútú aruntá kwéumasinkenaya mindáyavena kesí mayáí máyáaro séna simakaisata kwenáái kwésimatimundaya sívónkaiye séta íma kwétuwaumpo ² kwenáái simátimenaundayaveta aúpá'ó tigaeyávésamo kwéomba sínaaemba kwéumameta íma kampa'á simátiyuweta Áánútun-aaigomba kwaé'náer-aimba íma simátimeta Áánútú aúranka'a avora'á árair-aimba simátimunasaya suwánésaya árair-aine su'mai kwésewe tirunkakémbá sénááontaveta Áánútú aúranka'a miráyá kwésune. ³ áséi-kwasai avora'á kwésimatimundaya mináínkóná ááimbo ímo isésamo ésa miwímá Áánútuna némpa'a mésa puwí-ámpá'a kwégowaiman-owe. ⁴ Sáátáánigo marapá'á kárákwiraiwai miwítí imáyáa kwétuntinkaisasa Ísu Káráisitin-aaiyavesa íma

áraire kwésewe. Sáátáánigo séna Káráísitin-aaigo sáma kamátinkáivo séna miwítí imáyáa kwétuntinkaisasa Káráísitina ságayamba íma kwéawanaawe. Áánútumo máyáintemba Káráísiti miráumai máyáísana Sáátáánigo séna Káráísiti sáma kamátinkáivo séna miwítí imáyáa kwétuntinkaiye. ⁵ kesáá íma anónkwaasi úmpo Ísu Káráísitintave'a kentáásí anóndakoman-ive sénááontaveta kwenáái kosimátimeta kwená mayáí-kwáásí máyaunda póta kwétuwa'naa-undayaawe. ⁶ ááinka'a túnkuwana Áánútu sáma kaaó súwana sáma karáimba kwemá sáma kamásínkáiwaiyaamaniye. Ísu Káráísiti óir-imaya kwéundaya Áánútuna ó'oran-aaimba awánanaundayavena sáma kwégamasinkaintaawe.

⁷ kesáá íma asiramáíya méta áséi-kwasaiya tátokaumpo anamó kwímakaawanamo ááémo karákwintemba miráumaiya méta áséi-aimba tátokaundayaawe. suwánesa mináínkómó usáyyaitarain-asirayankomba awánesa sésa íma miwívinkémbán-ivo Áánútumpaken-asirayamban-ive sénááontaveta íma asiramáíya méta minásíráyántá tátokaumne. ⁸ namuro-kwáásímó tínkamiyatavesamo úkóntemba ó'on-o'on-umbai-yantaako kentáá úkúraisata tu'maá'námo kwáyáimpinkenta móyuweta kwégune. évaka-tawai séta nórá séta Áánútuna mayáí kwémayaumno kwéseta íma ivátá tukáumne. ⁹ sáwíta umásínkáambanivo Áánútu íma siyúwáísata máyaumne. sínkamomba íma ánásasuwaawata úwoiya súvamai kwémaumne.

10 Ísumbo sáwí'o umánkesamo inkámówanamo pukáin-ampata kwégundaya pósa Ísu mai'mai'a isaná kwená asirayámbá kentáávimbá kwáyáiyéaimba kwéisaawe. **11** máyaundaya aasiyaasitáwai séta Ísuna kwaásí-i'a úndarakemba ívéra sínkamiyata puwónaumno kwésundaya pósa kesáá máyaundawaina ááimba Ísuma póna kentáásúma ánásani-suvimba máyáiyéaimba kwéisaawe. **12** áséi-kwasai simátimundaya sáwita umásinkesa sínkamiyata puwónaunda-ampata kwégundaya mindáyave'a áséi-kwaasi isé'a aúnai'a umái máyáan-ampa'a kwégowe.

13 naaová'á Áánútun-aai aúvái-kwandaivimba agaimaréna séna

Áánútun-aaiyave'a áraire siré'a
pó'a kwenáái kwésimatimune

siraintemba Áánútun-aaiyaveta áraire
séta kwésimatimune. **14** Ísóigo Ísumba
pukáimpinkemba usásinankaraiwai Ísunte
tarúsinkenaya puwónaundavinkenta
usásisinkenaya kentááwé keináraware sí'maiya
kwenaúrankata sinkáníntaawe. **15** mayáiyá
kwémayaundaya sáwita umásínkáambanivo
túwa'naa eta íma ivátuwaunasaya ó'on-o'on-
kwaasi Áánútumo úwoimo túwa'naa in-áímbá
isésa sáwívarawai Áánútumpa'a súwi símae iyésa
kwenáwí'a anómba úmae kwéiyowe.

Áánútuna asirayánkátá máyaunda-kwasai.

16 mináímbá imáyáa kwéundaya sívón-kaiye
séta íma ivátukaumne. kentáásúma sáwí'a
úmae íyísana Áánútu kentáásí imáyáa aúnai'a

kwéumasinkaiye. ¹⁷ kentáásópa'o kwáyain-umbai-yantaataveta séta úwoisan-umbai-yantaa'a kwááyu kwáyáiye súnanaya naaém̄ba minúmbái-yántáápínkémbá ó'oran-kawe-tantaa'a usáyaaitaimba kwaíkwai'a ínín-kawe-tantaa'a paáriniye. ¹⁸ mindáyaveta marapá'ó awánáúnda-yantaa'a íma anón-imayaa éta kwiyómpa'o ímo awánáúnda-yantaataveta imáyáa úmae kwéiyune. awánáúnda-yantaa'a kwááyu-yantaa'an-ivo kwiyómpa'a íma awánáúnda-yantaa'a kwaíkwai'a ínýe. mindáyaveta umbai-yántáátávéta séta úwoisamban-iye kwésune.

5

¹ kentáásúma kwááyu-nankaa-suwawaata isatá minkúwawaakwarata marapátá méta maarán-áimbá kwésune. maankwááyúnámbá tawísígwinata Áánútumo kwiyómpa'o úmakain-daumpa'a ménaundayaaawe. mindámbá kwaási íma úmakaan-damban-ivo Áánútú kwená imáyáavinkemba úmakaimba kwaíkwai'a ínín-damba mindá kwiyómpa'o ménaunda-kuwawaan'iye. ² marapá'ó máyaundayaaánón-imayaa éta kwiyómpa'o ménaunda-kuwawaata simínkwáeya kwéseta ³ maarán-áimbá íma séta puwéta súwawaar-íyaalinkaanta umáíya máyaumne íma kwésumpo maarán-áimbá séta kwiyómpa'o ménaunda-suwawaata naankáántá ónáeya kwésune. ⁴ kentáásúma kwááyu-nankaamba isatá máyaundaya umbai-yántáá'a kwáyáintaveta anón-imayaa éta marapá-súwawaataamo tuwánaunda-aimba

íma séta kwiyómpa'o ménaunda-suwawaata mayánaunda-ainta kwésune. miráyá ónaunda marapáké-suwawaakaanta aúkáinata maí'maita ónaumne. ⁵ miráyáámó ónaundayavenaya Áánútu kentáá to'mayaa éna kwenamankómbá ai'marówana kentáásirumpimba kumbáyáísata mindáyaveta to'mayaa umásínkarainta mirá ínýe kwésundayaaawe.

⁶ Áánútu kwenamankómbá ai'marówana kentáásirumpimba kumbáyáintaveta kentáásí imáyáa asiramáíya máyaumne. marapá'o máyaundaya Ísóigo Ísu Káráisitiyea íma kwiyómpakaani'a umáíya máyaundayaaawe. ⁷ íveta marapá'á máyaundaya kwenane'á íma kwéawaneta kwenááiyaveta áraire séta kwenká'á agevamáíya méta ⁸ kentáásí imáyáa asiramáíya méta puwétaamo kwiyómpa'o Ísóigo Ísu Káráisitiyeo métaaraiya aamoí úsino. ⁹ maanká'ó máyaundayaaawe kwiyómpa'o uménaundayaaawe Áánútumbo arááimo kwétaini'a ónáe súndaya póna aamoí umásínkáisintaawe. ¹⁰ amáparawaiya Ísu Káráisiti aúranka'a máyáananaya kesáámó máyaundawaina áaintavena sisaa ena marapá'o máyáamba kawe'ó kwéowai kawe'-meyámbá tiména sáwi'o kwéowai sáwi-meyamba timínimba póta kwembó arááimo kwétaini'a ónáeya kwésune.

Ísuwemo tarúmaimo máyaundaya aúnái'a umáíya máyaunda-kwasai.

¹¹ Ísóigo máyaundawaina ááimba sisaa íníntaveta kwentávéna sáá'a

kwégaísata kwenópa'a tígwáe séta kwaási kwétavisundayaaewe. Áánútu máyaundawaina ááinta suwánaisa'a keinárawatemo máyaundawaina ááinta kwésuwanaamba kawé'a kwéye kwésune. ¹² kentáá súwí'a íma maé kwéiyundanivo máyaundawaina ááintave'a aamoí ónááontaveta máyaundawaina ááinta kwésimatimune. aamoí é'a kentááyávésamo sáwí-aimbo kwésen-kwaasi táái kanaán-umai anondá simátimenaaontaveta máyaundawaina ááinta kwésimatimune. minkwáásí paáká-túwawaare su'mai tuwánésa kawe-kwáásímán-owe sésa tirumpin-ímáyáá íma awáresa kawe-kwáásímán-owe kwésewe. ¹³ évakarawai kentááyávésa uwo'aó'á kwéowe kwésewata kanaán-ije séta Áánútuntaveta imáyáá éta miráyá kwéunasaya évakarawai kentááyávésa kawer-ímáyáágwárá-kwáásímán-owe kwésewata kanaán-ije séta keinárawataveta imáyáá éta miráyá kwéune. ¹⁴ amáparawai sáwi'o kwéomba mimbéyámbá maésa púwóvo séna Ísu Káráísti mimbóráwáí kentááyávénawe séna pukáimba póta Káráísti arumbá kwésimiwaina mayáiyé su'maiya kwémayaumne. ¹⁵ amáparawaiya sáwi-imayaago tátokaimpinkemba iyásinkantavena Ísu Káráísti pukáimba póta kentáámó sirááimo kwétaini'a íma kwéeta kwembó arááimo kwétaini'a kwéeta máyaumne. mirámó ónaundayavenaya kentááyávénawe séna puwúwana Áánútu usásinankaraiye.

¹⁶ ááéma marapá'ó máyáan-kwaasiti ááimba kwaréta évakarawaiyaveta kawe-kwáásímán-

owe séta évakarawaiyaveta sáwí-kwaasiman-
owe siráumpo ívé'a íma miráyá kwéseta ááéma
marapá'ó máyáan-kwaasiti ááimba kwakáunda
Káráísitintaveta úwoi-kwaasiman-iye siráundaya
ívé'a íma miráyá kwésune. ¹⁷ mindáyaveta Ísu
Káráísitiyemo tarúmaimo máyaundaya aúnaí'a
umáíya méta ááémo uráundanten-imayaa íma
éta ívé'a aúnaímayaa umáíya máyaumne.
¹⁸ Áánútu mirá kwéivo ááéma Áánútuna
namuro-kwáásíráámbá umáíya máyaawananaya
Áánútu kesí kwaási-i'a umái maígwáe séna
Ísu Káráísitimba ai'marówana kentááyávénawé
séna kumpuwówana kwená kwaási-i'a
umásinkenaya séna kesí kwaási-i'a ígwáe-aimba
kosimátíméro séna si'mákaisata mimbáyáiyá
kwémayaumne. ¹⁹ mináínkóná ááimba maarán-
áimbán-iye. Ísu Káráísiti amáparawaiyavenaya
imáyáa éna pukáimba mindáyavena Áánútu
imáyáa éna kwaásimo sáwi'o kwéomba íma
aaiyimbá kwémaitinkäivo kwená kwaási-i'a
kwéumatinkena kentááyávénawé séna kesí
kwaási-i'a ígwáe-aimba kosimátíméro séna
si'mákaisata kwésimatimune.

²⁰ kesáá Ísu Káráísitin aantá-kwaasiya
únanaya simásímísata keinárawa'a
kwésimatimundayaawe. Áánútu
keinárawatavena asiramái siráisata sirain-
ainta kwésimatimune. Káráísiti pukáintavena
Áánútuna namuro-kwáásíráámbá umái
máyáampinkemba kwená kwaási-i'a
kwéumatinkaivo kwenááiyave'a owé seró. ²¹ Ísu
Káráísitimpimba sáwi'o ií-áimbá íma kwáyowána

Áánútu kesáámó sáwí'o únda-aimba kwempíntá ámakaiye. Káráísitiye tarúmaiya méta Áánútu aúranka'a arupí umáíya ménaundayavenaya Áánútu mirá úwana Káráísiti kesáámó sáwí'o únda-aimba maimaéna mindánankwara'a pukáimba póna Áánútu kwená namuro-kwáásíráaní'a umáíya máyaundawai kwená kwaási-i'a kwéumasinkaiye.

6

¹ Áánútuwe tágárotamai méta mayái kwémaeta asiramái simátimeta séta Áánútu úwoi kwétuwa'naa-imba pó'a íma úwoi mé'a kwembó arááímo kwétaini'a oró kwésune. ² naaová'a Áánútun-qai aúváí-kwandaavimba Áánútumo siráin-aimba agaimaréna séna úwoi túwa'naa uráunda-kanaa kentáái isé'a sáwí'o umáímo máyómpinkembo tíkaunda-kanaa túwa'naa uráumne Áánútu siráiyé agaimaréna siráimba mindáyave'a ísáaro. ívé'a Áánútu úwoi kwétuwa'naa-in-kanaama éna sáwí'o umáímo máyáampinkemba kwétirain-kanaama imbá pó'a íma úwoi mé'a kwembó arááímo kwétaini'a oro.

³ kentáásí mayáigóbá awánésa sáwí-amba kwáráavo séta kawe'-máyáiyé su'mai kwémayaundaya pósá íma árai'a sésa sáwí-mayai kwémayaawe kwésewe. ⁴ amápa'-mayai kwémayaundayaveta séta suwánésaya árai'a Áánútuna mayái-kwáásímán-owe sígwáe séta mimbáyáí kwémaeta máyaumne. umbai-yántáá'ó kentáásópa'o tisasantó sí'o iní'o umásinkesaya sáwí'o umásinkáanta íma

ivátuweta asiramáíya máyaumne. ⁵ Áánútuna mayáiyá kwémayaundarakemba sínkambai ándáva'o mósinkeesaamo úkúmakesamo sáwíaimba simánkesa mirámó kwéonta anóm-bayai kwémaeta no'wáámba íma suúyá kwégwaeta úwoi mayái kwémaeta sááimo kwésinkainta íma ivátuweta asiramáíya máyaumne. ⁶ kentááyavésa Áánútuna mayái-kwáásimán-owe sénááontaveta kawe'-máyáiyé su'mai kwémaeta kawer-ímáyáá kwéeta paru umái méta kawe'á kwéumatinkaunanaya Áánútun-amanko keséya máyáísata árai'a miwítí imáyáá kwéeta ⁷ árairaimba kwésimatimunanaya Áánútu asirayámbá kwésimisata mirám-báyái kwémaeta Áánútu aúranka'a arupí umáiyá máyaundaya mindá kweukáámbá araa'naa uráunananaya sáwí-ainko kentáávimbá ímq kwétisata Áánútu aúranka'a arupí umáiyá máyaundaya mindá iwevóíráámbá umásoketa umbai-yántáá'ó kesópataamo timbá kwéusayaaitaundayaawe. ⁸ évakarawai kentáá súwi'a mósa máráawasa évakarawai kentáá súwi'a simái sáwi'a owasá évakarawai kawer-áimbá simásímewasa évakarawai sáwí-aimba simásímewasa árair-aimbo simátimundayavesaya évakarawai kentááyavésa kampa'á kwésewe sewasá ⁹ évakarawai kawe'á umái suwánésaya kampa'á sésa úwoi-kwaasiman-owe sewasá évakarawai kentááyavésamo puwónaesoa owémó kwésembo íma puwúndaya úwoiya súvamaiya máyaumpo suwánaaro. Áánútu arupíya kwéumasinkaimba íma sínkamisata kwéuwune. ¹⁰ sáwíva-tantaako kentáásirumba

umbaí kwétamasinkainta kentáásirumba kawe'á úmae kwéiyiye. kesáá óísamba íma makáundayawaiya éta Áánútun-aai sáwívarawaiya kwésimatinunasaya kawe'á umái kwémaewe. óísaniyaaaiwai éta Áánútun-aai tátokaundayaveta kawe'á umáýa máyaumne.

11 Kórínti-naopaken-kwaasi ísáaro. kentí imáyáa éta kentáásirumpinken-aimba avora'a simátímakaundaya **12** keinárawataveta íma kayloráúna'a kentááyávé'a kayó'mái máyáawe. **13** kesí iyámpói simátimundantenkaamba simátimumpo kentí imáyáamo úndantemba kentáásí imáyáa é'a kentirumpinkén-áimbá simásíméro.

Áánútuna naankaantáán-úne siráin-kwasai.

14 oó'á tombá moórá anóm-purumakankwara moórá sáwyam-purumakankwara'a íma kwétagarotamai kwisóvo awaira-púrúmákánkái tinumarampimbá kwímkakaawasarai oó'á kwétoye. mirámó ontembá keinárawa'a Áánútun-aaiyave'a áraire sewáiyé ímo áraire sewáiyé íma tágárotamai mé'a mayái máyaaro. arupí umái máyáawaise Áánútun-aai arááíraawaise íma kanaán-umai tágárotamai mésa mayái kwémaraawe. ságayankwara tunígwara'a íma moóravimba kwáyáiye. **15** Ísu Káráísiyi Sáátáánigowe íma mimbórá-ímáyáá óyasa Áánútun-aaiyavesa áraire sewáiyé ímo áraire sewáiyé íma mimbórá-ímáyáá kwéowe. **16** Áánútuna naaúmpa'a kwesé kwaántákwaasi mimbóravimbá íma méncaaowe. Áánútú

asirayánkwáráwái kentáásirumpimba máyáísata
kwená naankaantáán-úne. mináíntavéna
naaóvá'á Áánútun-aai aúváívimbá agaimaréna
séna Áánútu séna.

kesí kwaásiye mé'a miwívimbá kwénaae'a
miwítí Ísóigo onasá kesí kwaási-i'a ónááowe
Áánútu siráiyé. ¹⁷ mindáyavena Ísóigo séna
úwoi-kwaasivinkemba tiyuwé'a moórá-ayampa'a
mé'a sáwí-mayaigomba tínaaembá umátimiya'a
tiré'a ¹⁸ kentivoí'a ona'á kesáánimbaa'a
kesiyáámúmbaari'i'a ónááowe.

Ísóigo amápar-asirayamba tokáiwai siráiyé
agaimaréna siráiyé.

7

¹ kesí kwaási ísáaro. Áánútu kentááyavéna
imáyáa éna mináimbá simái tarúmakaintaveta
kesúrake-sawi-yantaare kentáásí imáyáavinke-
sawi-yantaare sínaaembá umámeta kawé'a
umáíya méta Áánútu aúranka'a sáá'a kwégaisata
Áánútundei-i'a umái méta kaweré su'maiya éta
miráyá onó.

Póro arunkó aamoí uráin-kwasai.

² kentááyavé'a íma kayloré'a kentáásí imáyáa
úwoi oró. íma sáwí'a umátinkaawanasya sáwí-
amba kwakáawe. íma kampa'a simátiyuweta
miwítí óísanta íma mémairaumne. ³ mináimbó
simátimunda íma aaivimbá kwémaitinke'a súne.
kentí imáyáa kwéundaya simátimeta ókwara'a
miráyá kwéune séta úwoimo máyaundaya
kentí imáyáa kwéeta puwónaunda-kanaa
tínímba úwoi kentí imáyáa kwéonanaya tíniye.

⁴ árai'a kawe'á umái máyáawe asiramái sé'a kentúwí'a mósá kwémaraumne, anón-umbai-yantaa'a kentáásópa'a kwétimba mindáyave'a íma imáyáa é'a kentí imáyáa únana kentááigo asiramásinkáísana sirunkó ávááraumai aamoí kwéiye.

⁵ Táróasi-naopa'a tuwéta Másétóniyaa-marava'a tamáyaawanda íma kawe-kánáá úwata máyaawanasya amápa'-naopimpa'a kae'náé'a ésa aaisambá kwésuwana kentáásí mayáiyávéna kentáásirunko umbaí kwétowana

⁶ Áánútu tirunkó umbaí kwétain-kwaasi tiráváyáiwai kwemá sirávayanintavena Táításimba ai'marówana keinárawa'a tiyuwéna kentáásópa'a téna ⁷ maavá'ó túntaveta aamoí éta keinárawatemo máyon-kaweraimba simásimuntavetaagwara'a aamoí ówánanaya keinárawa'a kentáá suwánanae siráamba tasimásimenaya sáwi'o uráantavenamo kentirunkó umbaimó taráimba tasimásimenaya kentávésamo kampar-áimbó sen-kwáásí táái anondá simátímaakamba tasimásimenaya mirán-áíntómbá tasimásimuwata isááwánanaya kentáásirunko aamoí uráiye.

⁸ aúvái agaimái timé'a asiramái sé'a ó'a íma mirán-oró siráunda mináuvái awánowana sáwiýanka'a kentirunkó umbaí tówa'a mináimbá isé'a mináuvái agairáundayavena sirumbá umátinke'a ívé'a sirunkó íma umbaí téna ⁹ kawe'á kwéiye. kentirunkó umbaí tóntave'a íma aamoí é'a kentirunkó umbaí tówa'a sáwi'o uráambo tínaaembo umámakaantave'a aamoí kwéune. sáwi'o kwéontavena tirunkó umbaí taíno Áánútu kwéiye. mindáyave'a mináuvái

agaimái tímakaunda íma sáwí'a umátínkaraumne.

10 Áánútu tirumbá umbaí tamátinkaiwai sáwí'o kwéomba tínaaemba umámewana sáwí'o umáimo máyáampinkemba Áánútu tiréna kawepá'á mógwétinkaisana mindáyavena tirunkó íma sáwí'a kwéivo marapá-kwáásí Áánútuntavesa íma imáyáa kwéowai tirunkó umbaí tainká'á sáwí'o kwéomba íma tínaaemba umámesa úwoi sáwí'a ésa Áánútuna némpa'a mai'mai'a ónááowe.

11 sáwí'o uráantavena Áánútu kentirumbá umbaí tamátinkaraimba pó'a kawe'á uráamba imáyáa oró. keinárawapinkemba moóráwai sáwí'a uráimba íma asiramái simámake'a tímakaunda-auvai-aimba isé'a sé'a arupí umátinketa kawer-ámbá kwáráano sé'a sáwí'o uráantave'a tigaeyávé'a é'a sáwí-meyambo kentópa'o tíníntave'a táátave'a é'a sé'a arupí umátinkáanana Póromo ménamo éna súwa'naa íníye sé'a sáwí'o uráiwaimba ááéma sáwí-meyamba amé'a keinárawapinke-sawi-imayaar arupí umátinke'a mirá uráamba ánásaraiye-aimba ísaraumne.

12 mináúvái agaimái tímakaunda sáwí'o uráinkwaasigontave'a íma aiva'á imáyáa é'a sáwí'o umánkarain-ininkontave'a íma aiva'á imáyáa é'a íma mirá uráumpo Áánútu aúrranka'a kentááyávé'a anón-imayaar é'a kentááyávé'a sé'a miwíyávéta anón-imayaaya kwéune sénááontave'a mináúvái agaimái tímakaumne.

13 mináúváimó tímakaundanteni'o uráamba kentáásí imáyáa kawe'á umásínkaraawe.

Táításimba ai'maráwánanaya kentópa'a koména kwenarunkó umbaí kwétowana

túwa'naa úwa'a kawe'á uwaná aamoí éna kwenarunkó kawe'á úwana kentáásópa'a téna tasimásimuwata iséta mindáyavetaagward'a aamoiyá kwéune. ¹⁴ ááéma Táítási aúranka'a kentúma maé iráunana simátíma kaunda-aimbo árair-aimbo siráundantemba Táításimbo kentááimo simámakaunda-aimba árair-aimban-iyé. Táítási keinárawate koména kemó kentááimo simámakaunda-aintavena árair-aimba siráiye siráimba mindáyave'a íma sigaeyávé'a kwéune. ¹⁵ Táítási keinárawate komáyowa'a kwentáv'e'a aamoí é'a táátave'a é'a tiyántámbá kwétowa'a kwenáái isé'a mirá uwaná mindáyavena Táítási imáyáá éna arumbá kwétimiye. ¹⁶ keinárawatave'a sé'a amápa'-mayaimo ésa kawe'á úmae iyónááowe kwésunana sirunkó kawe'á kwéiye.

8

Ísóigona kwaási túwa'naa uráan-kwasai.

¹ kesí kwaásiyono. Másétóniyyaa-marava'o naaó'-nao'a máyáawai Áánútuna kwaási kwemá kwétuwa'naa-in-aimba simátimenaumpo ísáaro. ² anón-umbai-yantaa'a miwítópa'a téna kwétavisisasa íma ivátuwesa Áánútuntavena tirunkó kawe'á úmae íyísasa miwí kesávái óísaniyyaain-kwaasi máyáantavesa íma imáyáá ésa Yútiyaa-marava'a Ísóigona kwaási máyáawaiyavesa imáyáá ésa sáwíyan-oisamba makáampinkemba sáwíva-tantaa'a torupásuwesa túwa'naa uráawe. ³ árair-aimba simátimune. miwí sésa maarán-tántáá'á kanaán-umai timénaumpo ó'omba torupamái timénáe sésa

miwítí imáyáavinkemba mirá ésa sáwíva'a tímakaawe. ⁴ kentááyávésa asiramái símae iyésa sésa Yútiyaa-marava'a Ísóigona kwaási máyáawai timénáe sétaamo únda aamoí kwéune siráawe. ⁵ imáyáawe su'maimo únda-yantaare su'mai íma tímakaavo ó'on-o'on-tantaakwara'a timésa aiva'a Ísóigontavesa sésa ená kwaási-i'a umáiyá méta ená mayáiyá kwémayaumne sirésa Áánútuna imáyáavinkemba kentááyávésa sésa Áánútuna mayáí simásimiyata keinárawate mayánaumne sésa ⁶ maanká'á Másétóniyaa-marava'a máyáawai mirán-áimbá siráamba póta Táításimba simámeta séta Yútiyaa-marava'a Ísóigona kwaási túwa'naa ónááom-bayai Kórínti-naopa'a koááimba ásáre tayauweré kuré túwa'naa inasá torupamái maráiyana ánásaino Táításimba simámakaumne. ⁷ ó'on-o'om-bayai kawé'a umái kwémaraawai é'a Áánútun-aaiyave'a asiramái imáyáa kwée'a kwenáái kawé'a umái kwésimatime'a kwenááigona ááimba kawé'a umái kwéise'a karuwaa'a é'a kwétuwa'naa-e'a kentirumbá kwésime'a mirámó kwéon-kwaási ontávéta simátimeta séta Yútiyaa-marava'a Ísóigona kwaási máyáawai túwa'naa ónááomba kawé'a umái timénááowe kwésune.

⁸ maanká'á Másétóniyaa-maravakewai Yútiyaa-marava'a Ísóigona kwaási máyáawaiyavesa imáyáa ésa kawé'a umái tímakaan-aimba timénaundera mirán-oro íma kwésumpo timénááo. Iya timénááoo sé'a kentirunkómbá tísaa umai kwéisaumne. ⁹ kentáásí Ísóigo Ísu Káráísiti úwoi kwétuwa'naa-imba ísaraawe. kwíyómpa'a

ó'oran-kawe'a umái máyomba keinárawatavena imáyáa éna kwiyómpa'a tuwéna kawe'á umái ménaaqontavena úwoi-kwaasiraamba umái marapá'á kumbéraiye.

¹⁰ ké'naan-aimba kesí imáyáavinkemba súmpo ísáaro. ááéma Áánútuna kwaásivinkemba keinárawa'a aiva'á sé'a torupamái timénáe sé'a ááimba asé'a moórá-imá maisukáavo ívé'a mimbáyái ánásasuwaaro. ¹¹ ááéma karuwaa'á umái to'mayaa é'a ívé'a karuwaa'á é'a sáwíva-tantaa'o makáawai sáwíva'a maráiyasa sáwíyambo makáawai miráumai maráiyasa miráumai maráiyana ánásaino. ¹² sáwíva-tantaa'o máráane sáwíyambo máráane Áánútu tuwánanivo timénáemo síyantantaa'a sáwíva-tantaapinkemba sáwíva'a maré'a sáwíyampinkemba sáwíyamba maré'a timénááomba Áánútu awánéna kanaán-iye sínye.

¹³ túwa'naa ónááomba íma amápa'a tu'mái ánáse'a kesávé'a kwémare'a oró. ¹⁴ ánivo ívé'a makáan-tantaa'a kwáyáintave'a mimpínkémbá timé'a naaémbo ímo maránááomba miwí keinárawa'a túwa'naa ónááomba mimbórái'a umái ménaaoowe. ¹⁵ miráumai naaóvá'á Áánútun-aai aúváívimba agaimaréna moórá-tonko áwí'a máána-tone séna toóntávéna séna sáwíva'a túkúmai kwénowai tímú'a vówasa íma aráá'a márówasa sáwíyamba túkúmai kwénowai tímú'a vówana íma táái tíncaraiye agaimaréna siráye. miráumai ívé'a makáan-tantaa'a kwáyáintave'a mimpínkémbá timé'a naaémbo ímo maránááomba miwí keinárawa'a túwa'naa ónááowe.

Táítási Kórínti-naopa'a kuráiin-kwasai.

¹⁶ Áánútú Táításimba imáyáá ámísana kemó túwa'naa úndantemba kwegwárá'á túwa'naa ónáe kwésisata mindáyave'a Áánútumpa'a súwi kwésune. ¹⁷ Táításimba simámeta séta kotúwa'naa inasá Yútiyaa-maravaken-kwaasi túwa'naa ónááontavesa évaka-tantaa'a torupamái maránááowe súndayavenaya aamoí éna kwená imáyáavinkenkwara'a séna ó'a miwisé koménaumne Táítási siráye. ¹⁸ Táításimba ai'maráandara'a moórá-kwaasigwara'a ai'maráanana kwesé kwíníye. kwemá áséi-kwasai simátíma'mae kwénaaisasa naaó'-naokemba Ísóigona kwaási kwenawí'a mósá kwémaraawai kwemá Táításiye kwíníye. ¹⁹ Ísóigona kwaási naaó'-naokemba kwembá usásinankesa sésa esé mimbáyái mayaaó sewaná keséya kwénaaena túwa'naa únda-mayaiya kwémayaaisasa kentáási mayáigombá awánésaya sésa toómbá íma makáan-kwaasi kwétuwa'naa-owe kwésesa Ísóigo áwí'a mósá kwémaraawe.

²⁰ mimbáyáímó kwémayaundaya sáwí'an-owe seváiyé séta ²¹ Ísóigo aúrankare kwaási túrankare mimbáyái kawe'á ónáe séta naaó'-nao'a kwénaaeta torupámáráan-ontantomba maimaéta ímo makáan-kwaasi túwa'naa ondayávéta kwénaumne.

²² minkáé'háraimo ti'maráandara'a moóráwainkwara'a ai'maráanana kwéna kaumbosé koínimbá kwembá sáwíva-tawai áísaá umai awánanae súndaya kwétuwa'naa-in-kwaasigo isatá awánaraumne. keinárawa'a kawe'ó umáímo máyáan-aimba iséna póna

kotúwa'naa ónáe siráiyé. ²³ Táításin-aai súnda kesé tágárotamai ména túwa'naa índayavena kesé mayái kwémayaaiye. kwenémo koóyááoiyan-kwaasi táai súnda mimbáyái mayáyááoiyantavesa naaó'-naokemba Ísóigona kwaási keinárai usásintinkaraayasarái Ísu Káráisiti áwí'a mósá kwémaraaiye. ²⁴ mindárau kentópa'a komáyaiya'a kentirumbá tíméro. kentúmo maé kwéiyundayavesamo sésa árai'a kawéá umái máyáawe kwésesa naaém̄ba naaó'-nao'a Ísóigona kwaási kosimátíma'mae naaíyasa kentáái isánááowe.

9

Ísóigona kwaási túwa'naa ónáemo siráan-kwasai.

¹ évaka-tantaa'o torupamáimo Yútiyaa-marava'a Ísóigona kwaásimo timénáón-aimba á'a ísaraantave'a maanáúváímbá íma ayáátááka'a simátimenaumne. ² túwa'naa ónáemo siráan-aimba ísaraumne. Másétóniyaa-maravaken-kwaasi kentáái simátimewanda kentúma maé iyé'a keinárawatave'a sé'a Ákáyaa-maravaken-kwaasi mimbáyái kwéto'mayaesa moórá-ima maisukáawe séwánasa isésa sésa kesáágwárá'a túwa'naa ónáe sésa évaka-tantaa'a torupámakaawe. ³ kentúma maé iyéta séta mimbáyái to'mayaá úmakaaweya súnda-aimba úwoi-aimban-ye sevó séta kaumbonárau ti'máráanasa kentópa'a kónááowe. kemó siráundantemba to'mayaá úmaranaaontaveta minkáúmbónárau ti'máráanasaya kotúwa'naa

ónááowe. ⁴ naaémba kentópa'a konasá Másétóniyaa-maravakembo évakarawaimo kesémo kwésamo ésa ímo to'mayaa úmakemba kotuwánaiyamba tigaeyávé'a íya'a to'mayaa úmakaawemo siráunda-aintave'a sigaeyávé'a ónaumne. ⁵ mindáyave'a imáyáa é'a mindárauyave'a asiramái simátime'a sé'a kemó ímo kuráandara'a miwítópa'a komewasa simáímo asirámakaantemba évaka-tantaa'a torupámáráaro simátímakaumne. naaémba kentópa'a kona'á kentí imáyáavinkembo torupámárémba úwoi maisiménááovo íma tísaa ónaumne.

⁶ maarán-áimbá imáyáa oró. kígaumo ombá moórá sáwíyan-kigau úmakesa sáwíyan-tomba áká'mai naawasá moórá anón-kigau úmakesa anón-tomba áká'mai kwénaawe. miráumaimo kwétimemba naaémba mirán-káñái'a umái mayánááowe. ⁷ miráumai moórá-morawai timíyan-tantaatave'a imáyáa uré'a miráumai tíméro. íma timénáe-imayaa kwée'a tímévainivo. kemó asirayán-áimbó siráundayavaiye sé'a tímévainivo. imáyáa umái kawe'á uré'a tíméro. timénááontavesamo aamoimó ónááowai miwí Áánútu aamoí kwéumatinkaimba pó'a timénááontave'a aamoí oró. ⁸ Áánútu kanaán-umai ávááraumai kawe'á umátinkaimba amápa-tantaatave'a kawe'á umái mé'a ó'on-o'on-kawe'-mayai mayánááontavena Áánútu ávááraumai kawe'á kwéumatinkaimba pó'a mirán-káwé'-máyái kanaán-umai mayánááowe. ⁹ mindáyavena naaóvá'a Áánútun-aai aúváívimba agaimaréna séna

ímo makáawai túwa'naa esa tímátuwaawai
miwítí kawe'-máyái kwaíkwai'a ínýe
agaimaréna siráye.

10 Áánútu amápar-anayumba tímísasa mairésa kwégigau-umandaawe. Áánútu minánáyúnkómbá anón-úmáráísasa áká'mai kwénaawe. miráumai Áánútu kawe'á umátinkaina'a túwa'naa íyana mimpínkémbá kawe'-máyái anómبا paáriniye.

11 Áánútu kawe'á umátinkaina'a aasiyaasí kanaán-umai túwa'naa íyasa simiyataamo timénaunder-yantaatavesa Áánútumpa'a súwi sénááowe. **12** miráumaimo túwa'naa ónááombá Ísóigona kwaási ímo makáawai túwa'naa íyana sáwívarawai tirunkó kawe'á ínasa Áánútumpa'a súwi símae iyónááowe. **13** keinárawatavesa sésa Ísu Káráisitin-aaiyavesa áraire sésa asiramái imáyáa kwéesa pósa súwa'naa uráawe sésa Áánútu áwí'a mósá marésa miwiyé amáparawaiye úwoi timénááontavesa Áánútu áwí'a mósá marésa **14** Áánútumo keinárawa'o anómbo kwétuwa'haa-intavesa keinárawatavesa imáyáa ésa túwa'naa umai Áánútumpa'a námúnaa sénááowe. **15** Áánútu amáparawaiya ó'oran-kawe'á kwéumasinkaisata póta kwenáwí'a mósá kwémaraundayaawe.

10

Póro kwená mayáiyávái simátímakain-kwasai.

1 keinárawapinkemba évakarawai kentávésa sésa Póro keséya taména paru umái aaí siráivo némpa'o máínka'a asirayán-áíntá

kwésimásimintaawe kwésewe. Ísu Káráísiti marapá'ó máyonka'a paru umái ména íma aaisambá siráintave'a imáyáa é'a asiramái simátimune. ² kentópa'o kondá íma asiramái sénáe súndanivo imáyáa é'a keinárawapinkemba évakarawai kentááyávésa kampa'á sésa mararákwáásíti ááimba kwégwaraawemo kwésentave'a asiramái simátimenaumpo kárákwiyoro.

³ marapá'ó máyaundaya namuro-kwáásí usáyaaitanae sésamo áái'o tíyáantemba íma mirá éta marapá-sáwí-yántáá'a usáyaaitanae séta Áánútuna mayái kwémayaumne. ⁴ taáné iwevóiýé úmakesamo áái'o tiyamáimo usáyaaitanaesamo ontembá íma mirá éta Áánútu asirayámbá símakaisata ó'on-o'o-sawi-asirayamba kwéusayaaitaundayaawe. ⁵ kentáá sáaiyavesa kampar-áinéímó kwésewai tááigomba kesááigoya kwéusayaaitaiye. évakarawai miwí túwí'a mósá marésa Áánútun-aai ísáavo sésa simái aambá áúmbaraawata aambó áúmbaraanaimba usáyaaiteta kentáásí imáyáago Ísu Káráísitin-aai isáínkwáe símae kwéiyundayaawe. ⁶ kentáá sááiya isáígwáe séta timu'maréta máyauna'a mirá iyata tuwánéta kentáá sáái íma kwéisaawai sáwí-meyamba timénaumne.

⁷ keinárawa'o máyáawaina ááimba imáyáa oró. keinárawapinkemba évakarawai sésa árai'a Ísu Káráísitin kwaásiya úne sentembá kesáágwárá'a Ísu Káráísitin kwaásiya úmpo mindáyave'a imáyáa oró. ⁸ Ísóigo asirayámbá siménaya keinárawa'a íma sáwí'a umátinkanaumpo kentí imáyáa asiramátinkanaundayavenaya

minásíráyámbá símakaiye. minásíráyámbó símakaimbo simátíma'mae iyúnda-aimba mindá árair-aimba isatá póta minásíráyámbó símakaimbo simátíma'mae iyúndaya mindáyaveta íma sigaeyávéta kwéune. ⁹ aúvái agaimáimo timúnda íma maarán-ímáyáá é'a inkáíséro sénaya maanáuvái agaimái kwésimiye sevó-ímáyáá kwée'a kwéagayaumne. ¹⁰ évakarawai kentávésa sésa aúváimba asirayán-áimbá simásimenaya ááéma keséya taména aamoisayán-kwáásí ména úwoi-aimba simásímakaiye kwésewai ¹¹ miwí maarán-áimbá imáyáa oró. kentí némpa'a máyaunda póta aúváivimbo simátimunda-ainta kentópa'o kwéta mimbórá-áimbá póta kosimátimenaundayaaniye.

¹² kentávésa mirán-áimbó kwésewai miwí túwí'a mósá marésa anón-kwaasiya úne sewatá íma mimbórá-kwáásíráántá umái méta miwímó máyáawaina ááimba awánéta kesáá máyaundawaina ááinta íma taainéta séta kawe'á umáiyá máyaumne. sáwí'a umáiyá máyaumne séta íya taainánaumne. miwí moórá-morawaimo máyáawaina ááimba tuwánésa miwítí imáyáavinkemba sésa máyaundawaina ááinta kawe'án-iye kwésewe. mirámó kwéomba sáwí-imayaavinkemba kwéowe. ¹³ keinárawapimba Áánútumo símakainda-mayai-aimba sénaumpo ímo símakainda-aimba íma sénaumne. ¹⁴ keinárawa'o máyáapa'a Áánútu íma aambá aunéna úwoi kesáái kosimátíméro simásímakaisata úwoiya Ísu Káráisitina áséi-kwasai kosimátímakaumne.

mirámó uráunda Áánútu íma aambá áúnkaisata úwoiya kosimátíma kaumne. ¹⁵ Áánútumo aambó áúsinkaraim-bayaiyaveta ó'on-kwaasimo mairáam-bayaiyaveta kesáá mairáumne íma séta kentáá súya maé kwéiyune. Ísu Káráísitin-aaiyave'a áraire sé'a asiramái imáyáá úmae iyónáaomba timu'maréta máyaunda pó'a mirámó íyata ávááraumai túwa'naa ónaundayaaawe. ¹⁶ mirámó íyata kanaám-póta tiyuwéta ó'on-o'om-barava'a Ísu Káráísitin-aai simátíma'maeta naaónaumne. Ó'owimo Ísu Káráísitin-aaimo simátímaken-ayampa'a íma kométa kampa'a séta kesáá simátíma kaumne séta kentáá súya maé iyónaumne.

¹⁷ naaová'a Áánútun-aai aúváívimbá agaimaréna séna miwí kesáváí mayáiyávésa íma túwí'a mósá marésa Ísóigona mayáiyávésa kwenawí'a mósá máráaro agaimaréna siráye. ¹⁸ kwaási kesáváí kawekwáásímá úne kwésembo ímanivo Ísóigo kawekwáásímán-owe kwésiwai mindá Áánútu aúranka'a kawe-kwáásímán-owe.

11

kampar-áántá-kwáásítí kwaasái.

¹ kesúma maé iyé'a sáwíyan-aimbo sendá íma aambá áúsinkaiya'a úwoi sénaumne. ² keinárawa'a sáwí-amba kwáráavo sénamo Áánútu kárákwiraintemba miráumai kenká'a kárákwiraumne. kawer-ínáámárúmó moórá-kwaasigonka'o siváúmaraantemba miráumai keinárawa'a tí'mae'a Ísu Káráísitinopa'a

mátínkáqna'a kjesé ménaaoowe kwésune.
³ naaóvá'á iraankavayaankó moórá-ininko áwí'a
 Ívimba kampa'á simáuwowana mináíntávéna
 áraire siráye. miráumai évakarawai kentí
 imáyáa sáwí'a umátinkaiya'a Ísu Káráísitintave'a
 asiramái imáyáa kwéomba ivátúwáavaiye sé'a
 mindáyave'a anón-imayaa kwéune. ⁴ ááéma
 avora'á Ísu Káráísitin-aai kosimátimewana'a
 ísówana Áánútun-amanko keinárawate máyowasa
 évakarawai kentópa'a komesa Ísu Káráísitin-
 aaigomba kwaé'náer-aimba simátimesa Áánútun-
 amankontavesa kampar-áimbá simátímúwa'a
 aamoí é'a minámbá kwaránáe siráawe.

⁵ minkwáásiyávé'a kampa'á sé'a Áánútuna
 aantá-kwaasima pósa anón-kwaasiman-
 owe sembánivo minkwáásí kembá íma
 usáyyaaitaraawe. ⁶ aaimó kwésimatimunanamo
 sóikomo umbaí kwétaimba mindá íma anón-
 tantaa'an-ivo Áánútun-aaigona ááimba kawé'a
 umái ísaraunda mindá anón-tantaa'an-
 iye. sáwíva-tawai árair-aimba amápa'a
 simátimewana'a ísaraawe.

⁷ Áánútun-aai simátimewanda meéyámbá íma
 mairé'a simátímakaumne. mirámó ówánda
 kentúwí'a maé iyé'a kesúwí'a úwoisankaamba
 uráumne. mirámó uráundayave'a kentávé'a
 sáwí'a uráye-imayaa kwéombanivo íma sáwí'a
 uráumne. ⁸ keinárawapimba Áánútuna mayái
 mayáawánda Áánútuna kwaási ó'on-o'on-
 daopakewai súwa'naa esa évaka-tantaa'a
 símúwa'a keinárawapimba mayái mairáumne.
 miwímá sésa naaémba kentáá simíníye íma

sunkákémbá úwoi miwítí évaka-tantaa'a kwésimuwa'a keinárawapimba mayái mairáumne. ⁹ keinárawate komáyaawanda kesí óntamba ánásowa'a súwa'naa oró-áimbá íma sé'a máyaawanasa Másétóniyaa-maravakemba évaka'a Áánútuna kwaási tésa ímo makáunda-yantaa'a másúwa'naa uráawe. minká'ó uráudantemba naaémba mirá ondá umbai-yántáá'á timúnavo sé'a súwa'naa oró-áimbá íma sénaumne. ¹⁰ Ísu Káráisitina áraqir-aimba kwésimatimundawai úndantemba Áánútun-aai simátímakaundarakemba keinárawa'a Ákáyaa-maravaken-kwaasivinkemba óntamba íma mairáumne-aimba símae íyonasa mináíntávesa kampar-áimbán-iye íma sénááowe. ¹¹ nórá séra mirán-áimbá kwésuno. sirumbá íyu kwétimeru kwésuno. sirumbá á'a kwétimunda Áánútu kwésuwaniaye.

¹² Áánútuna aantá-kwaasima owémó keinárawa'o kwésen-kwaasi miwí túma maé iyésa sésa Póromo Áánútuna mayái mó kwémaenamo keinárawatopakembo óntambo kwémayaaintemba miráyá kwéune sevó sé'a kentópakemba óntamba íma kwémae'a mirá ónaumne. ¹³ miwí máyówana Áánútu kesí aantá-kwaasiman-owe íma séna ti'mákaiye. Ísu Káráisitina mayái-kwáásiyá úne kampa'á sésa aká'áánkaamba sésa kwená mayái kwémayaumne kwésewe. ¹⁴ mirám-báyái mó kwémayaamba íma sá'a kwégaiye. kwíyómpakemba Áánútuna kwayó'náko ságayawairaamba Sáátáánigo aká'áani'a kwéiye. ¹⁵ miwí kwená mayái-kwáásí ontávésa kwemó intembá arupí-kwaasiraamba

ésa aká'áánikaamba kwéowe. mindáyavena íma saá'a kwégaivo keinárawa'a íma táá'a kaíno. miwítí sáwí-mayaarakemba sáwí-meyamba mayánááowe.

Ísuna mayáímó mayáúndarakemba umbai-yántáá'á kempímbá tiráin-kwasai.

¹⁶ maarán-áímbá ókwará'a súnda kentávé'a sáwí-imayaagwara-kwaasima iyé-áímbá íma seró. ánivo mirámó sé'o é'a íma a'áo sé'a siyuwáíya'a kítoka'a kesúma maé iyónaumne.

¹⁷ kesúma maé iyúnda Ísóigo siráini'a íma kwée'a sáwí-imayaavinken'i'a kwéune. ¹⁸ sáwívarawai marapákén-tántáátávesa imáyáa ésa miwí túma maé kwéiyovo kegwárá'a kesúma maé iyónaumne. ¹⁹ keinárawa'a kesávé'a kampa'a sé'a kawer-ímáyáágwárá-kwáásiyá úne kwésomba pó'a sáwí-imayaagwara-kwaasiyave'a kanaán-iyé sé'a aamoí kwéowe. ²⁰ évakarawai kentópa'a komésa kentí imáyáa tavisewa'a siráani'a owasá kentí óntamba kampa'a simátiyuwsa kwénesa kentúwí'a simái sáwí'a ésa sáwí-aimba kwésimatinkesa mirámó ombá íma a'áo kwése'a kanaán-iyé kwésewe. ²¹ sáwí'o kwéumatinkaantemba kentópa'a kométa kesáá íma kanaán-umai miráyá umátínkaraumpo sirunkó sáwí'a kwéisa'a mináímbá kwésune.

évakarawaimo miwí túmo maé iyóntemba íma saá'a káína'a miráumai kesúma maé iyónaumne. mirámó ondá sáwí-imayaagwara-kwaasigoraamba ónaumne. ²² miwí túma maé kwéiyowai sésa Ípíru-aimpinkemba kwésune kwésewa'a kegwárá'a mináímpínkembá

kwésundawai úne. miwí sésa Ísareri-andaraken-kwaasi úne kwésewa'a kegwárá'á minándarákén-kwáásímá úne. miwí sésa Áaváramu aísaaavutantamba uráundawai úne kwésewa'a kegwárá'á miráumai kwenaísaavutantamba uráundawai úne. ²³ miwí sésa Ísu Káráísitina mayái-kwáásímá úne kwésewa'a kegwárá'á miráumai Ísu Káráísitina mayái-kwáásímá é'a miwí kwéusayaaitaumne. mirán-áimbó kwésunda sáwi-imayaagwarawairaamba kwésune-imayaa é'a Ísu Káráísitina mayái kwémayaunda anóm-bayai kwémæ'a miwítí mayái kwéusayaaitaumne. Áánútun-aai simátimundarakemba ándáva'a sínkaraamba sáwíva-tawaiman-ivo miwímó ándáva'o sínkaraamba íma sáwívaka'an-iye. sáwívatwai sínkaraawa'a púwóra'naraamba úndanivo úwoi súvamai máyaumne. mirán-tántáá'a kesópa'a sáwívaka'a tiráivo miwítópa'a íma sáwívaka'a tiráiy. ²⁴ Ísu Káráísitina mayái kwémayaundarakemba Yútaa-kwaasi éva'aasei-tawai purumakan-áúwarasi-andanei sínkankaamba sáwívaka'a ³⁹ ra'a sínkankaawe. ²⁵ Ísu Káráísitina mayái kwémayaundarakemba Árórmáani-kamaani-kwaasi kaumbo-táwai kunángandei sínkankaawe. moórá-tawai kentávésa puwínkwáe sésa óntandei sínkamuwa'a marapá'á tuvánkaumne. kaumbo-táwai nompí-sípívimbá kwénaaowanana mindómpí-sípí kunáverombanivo kemá úwoi súvamai máyaumne. moórá-tawai miráumai nompí-sípí kunáverowa'a mindómpímbá ayáátááka'a moórá-no'waamba moórá-kwaya'wai mé'a íma

puwé'a úwoi máyaumne. ²⁶ Ísu Káráísitina mayái kwémayaunda ó'on-o'om-barava'a kwénaunda kavirayán-dónkó mayávóra'naraamba isa'a aampa'á umoyán-kwáásí sínkamora'naraamba kwéowa'a kesí kwaási Yútaa-kwaasi sínkamora'naraamba kwéowa'a ó'onkaa-kwaasi íma Yútaa-kwaasi mirá kwéowa'a ó'on-o'on-anon-daopimpa'a kwénaunasa sínkamora'naraamba kwéowa'a aampa'á ó'ondaopare'o kwégunda sínkamora'naraamba kwéowa'a anón-dompimbo sípivimbo kwénaunda sínkamora'naraamba kwéowa'a évakarawai kentávésa kampa'á sésa ená kwaásima úne kwésesa sínkamora'naraamba kwéowa'a mirámó ombá úwoi súvamai máyaumne. ²⁷ Ísu Káráísitina mayái kwémayaunda anóm-bayaimo mayáúnda sívón-kaisa'a mimbáyái kwémae'a sáwíva'-no'wqamba íma suún-kwaé'a Ísu Káráísitina mayái kwémae'a sáwíva-tawai sáái kwésinkaimba noné toón-íyaaine mé'a sáwíva-tawai táúgwí'a kwésiyisa'a sáwí-unankwatoi uré'a máyaunana ²⁸ íma mirán-úmbái-yántááré su'mainivo ó'on-o'on-daopa'a Ísóigona kwaásira'a kárákiraunda-umbai-yantaako kesópa'a aasiyaasí kwétiye. ²⁹ Ísóigona kwaásivinkembo évakarawaimo ímo asiramáimo kwégwaraamba sirumbá kwéumatinkauanana minúmbái-yántáákó kesópa'a kwétiye. kawer-ámbó kwégwaraawanamo moóráwaimo tavisisasamó sáwi'o kwéombá sirumbá kwéumatinkauanana minúmbái-yántáákó kesópa'a kwétiye.

³⁰ íma moórá-amba kwáyáivo kesúmo maé kwéiyunda évaka-tantaa'a kesópa'a tisasa

suwánésa sésa aamoisáyán-kwáásímán-iye kwésen-aimba simátíménda ísáaro. ³¹ Áánútu kentáásí Ísóigo Ísu Káráísitin-avowa áwí'a mósá ma'maé'a iyónaumne. simátimunda-aimba íma kampar-áimbán-ivo Áánútu ísaraiye. évaka-tantaa'a kesópa'a tisasá suwánésa sésa aamoisáyán-kwáásímán-iye kwésen-aimba simátíménda ísáaro. ³² moórá-anon-daoko áwí'a Támásikasi-naopa'a máyaawanana kárakwirowai áwí'a Árétása kwená mayái-kwáásí anón-kwaasigo kentávéna simátimena séna áí'mae'a ándáva'a móauwaaro súwasa mindáókona iírontara'o kárakwirowasa ³³ évakarawai súwa'naa esa kunánáan-unampimba kembá áítumai iír-avaapimba máápa'a túsúsinkesa ándára'a tátokowa'a kumeéme'a marará'á kumówánasa siyúwówa'a kóuraumne.

12

Ísóigo kaainampákáání'o umáímo agaráránkáin-kwasai.

¹ kesúma maé kwéiyunda mirán-ááinkó íma kentáá súwa'naa ínívo kentávé'a Áánútuna aantá-kwaasiman-iye sénááontave'a kesópa'o tiráin-tantaakon-aa simátíménda ísáaro. Ísóigo kaainampákáání'o umáímo agaráásínkaraimba simátíménda ísáaro. ² Ísu Káráísitina kwaási máyaawanana Áánútu kusi'maena kwíyómpa'a sanaan-úramba iyúmba kesimankóná kunáíkai. mütú-kwaasi kusíkaiyo íma isáúmpo Áánútuwe su'mai ísaraiye. mirámó uráunda 14 ima maisukáumne. ³ Áánútu kusi'maena kwená

kawe'-mápá'á iyúmba kesimankóná kunáíkai. mútú-kwaasi kusíkaiyo íma isáúmpo Áánútuwe su'mai ísaraiye. ⁴ kusi'maena kwená kawe'-mápá'á mó sinkarowa'a mivá'á mé'a évaka-tantaakon-aai ísaraunda pó'a simátíméndamo é'a sáwí'a ónaunda pó'a íma kanaán-umai simátimenaumne. ⁵ mirá uráintave'a kesúma maé iyé'a kesí mayáiyávé'a íma kesúma maé iyé'a évaka-tantaa'o kesópa'o tisasamó suwánésamo sésamo aamoisáyán-kwáásimán-ye kwésen-aintave'a kesúma maé kwéiyune. ⁶ kesúma maé iyónáe sékai árair-aintave'a kesúma maé iyúna'a kentávé'a sáwí-imayaagwara-kwaasiman-ye íma kanaán-umai sésino. ánivo kesúma íma maé kwéiyune. aaimó súndarakembo kesúmo maé iyúndarakai mináimbá isésa évakarawai kentávésa sésa anón-kwaasiman-ye sésino. mindá íma sirááíma kwétaiye. kesí mayáí awáné'a simátimunda-aimba isé'a pó'a máyaundawaina ááimba suwánaawana sirááíma kwétaimba mindáyave'a kesúma íma maé kwéiyune.

⁷ Áánútu sirówa'a ó'oran-kawe-tantaa'a sáwíva'a awánaawana Áánútu kentávéná séna kwenáúma maé íyívo séna moorá-yantaa'a sí'o ií-yántáá'á kusúvimba marówana mindáyavena Sáátáánigo sáwí'a umásinkáísana kesúma íma maé iyónaundayavena Áánútu mirá umásinkaraiye. ⁸ kaumbo-táwai Ísóigo Ísu Káráísitimpá'a námúnaa sé'a maantántáá'á maisiyúwéna'a kawe'á umái ménaumne séwánana ⁹ minkáúmbó-táwai séna ímanivo

miráumai ména'a úwoi áwa'naa ondá embá kanaán-íniye. ímo asiramáimo máyaanda kesí asirayámbá áménana minásíráyánkó embá usáyaaitaina méniyone símaena iráyiye. Ísu Káráisítina asirayánkó kenká'a kárakwiyimba pó'a ímo asiramáimo máyaundayave'a aamoí kwéune. ¹⁰ Ísu Káráisítintave'a imáyáa kwéunda ímo asiramáimo máyaundawe simáimo sáwi'o umásínkáane sáwi'-aimbo simásínkáane umbai-yántáá'ó kwáyáine sáwi'o umásínkáane mirántántáátávé'a íma imáyáa é'a aamoí únda sé'a ímo asiramáimo máyaunda Ísu Káráisiti asirayámbá símisa'a asiramái máyaumne kwésune.

*Kórínti-naoraa-kwaasi imáyáa arupí
umátinkarain-kwasai.*

¹¹ mirán-áimbó simátimunda kesúraamba maé kwéye'a sáwi-imayaagwara-kwaasiraani'a kwéune. keinárawa'a kampa'á sé'a Áánútuna aantá-kwaasin-owe kwesen-kwaasi miwí kembá íma usáyaataraawe. kemá úwoi-kwaasi úndanivo miwí kembá íma usáyaataraawe. Póroma Áánútuna aantá-kwaasima iyé-áimbá keinárawa'a kampar-áimbó sen-kwáásiyávé'a simátíméraamba íma simátímakaavo kemá Áánútuna aantá-kwaasima úne-aimba imáyáa ónááontave'a kesópa'o tiráin-tantaakon-aai maanáúváívimbá kwésimatimune.

¹² Áánútuna aantá-kwaasiti mayái maarám-báyáímán-iye. ó'oran-kawe'-mayai ímo awánaraam-bayai Áánútuna asirayándéí mayái kwémayaambaniye. keinárawapimba komé'a mirám-báyáí kwémae'a íma ivá tuwáawánda'a

suwánaraawe. ¹³ nóra séra kentávé'a sé'a Áánútuna kwaási ó'on-o'on-daopaken-kwaasira'a kawe'á umái kárákwiyenawa kentáára'a íma miránumai kwégarakwiyiyo kwésembo ó'on-daopakewaira'o kárákwiraundanten-umai keinárawqa'a kárákwiyaumne. ó'on-o'on-daopa'o Áánútuna kwaásivimbo komáéwanda miwí súwa'naa uráavo keinárawapimbo komáéwanda súwa'naa oró-áimbá íma séwándarakemba mirán-úmbái-áimbá íma simátinkaraumne. mirán-úmbái-áimbó simátinkaraundarakai kawe'á ówána'a pó'a aamoí umásínkaraasino. mirán-ímáyáámó ombá ivá túwáaro.

¹⁴ kae-táwai kentópa'a komé'a tiré'a ívé'a kwéto'mayaa é'a ókwara'a kónae sé'a kwéumpo kondá umbai-yántáá'á íma timé'a kentí óntambo siménaaontavena íma kwésinkaiyo kentirumbó siménaaontavena kwésinkaimba pó'a kónaumne. iyámpói íma tinóvwira'a kárákwimai kwétuwa'naa-ovo tinóvwimo iyámpóíra'o kárákwimai túwa'naa ontembá kemá mirá kwéumpo ¹⁵ túwa'naa ónaundayave'a makáundayantaa'o túwa'naa umáímo kwéanasasuwe'o anóm-bayai kwémae'o mirámó ondavímbó puwónaundayave'a aamoí kwéune. kesirumbá anómiba kwétimumpo kentirumbá sáwyamba kwésimemba mindágwara'a ánásaaavainivo imáyáa umái kawe'á oro.

¹⁶ súwa'naa oro íma séwándarakemba umbai-yántáá'á íma tímakaunda-aintave'a árair-aimban-iye seró. keinárawapinkemba évakarawai kentávésa kampa'á sésa kentáási óntamba mayánae séna kampatá simásíyukaiye

kwésewe. ¹⁷ nóra séra mirá uráumno. ti'mákaundawaiya kentí óntamba maimaésawa kembá másímakaao. ¹⁸ Táításimba asirayán-áimbá simáme'a ai'mákaunda moóráwai Ísu Káráisitina kwaásigwara'a ti'mákaundarai mindáraiya kampa'á simái óntamba maé másímakaaiyo. Táítási íma mirá-sáwi'á uráiyegimba ísaraawe. kwewé kewé mimbórá-imáyáávinkémbá mayáí kwémayauye.

¹⁹ kesí kwaásiyono. maanáúváímó awánanaaomba maarán-kámpár-ímáyáá é'a kentáá súranka'a Poro kwenáái arupí ónáe séna maanáúváí agairáye sénááowe-imayaa kwéune. íma mirán-áíntavé'a kwéagae'a Ísu Káráisitiye tarúmai mé'a Áánútu aúranka'a kentí imáyáá túwa'naq ónáe'a mirán-áímbá kwésimatimune. ²⁰ kentópa'o kondamó ímo kawe'ó umáimo méwa'o kotuwáné'o ímo aamoimó ónaundayave'a anón-imayaa kwéune. kentópa'o kondamó asirayán-áimbó simátíméndamo isé'a íma aamoí ónááontave'a anón-imayaa kwéune. kentópa'o kondá aaisambá sé'a kayloré'a áwáá'a sé'a taaínkaar-umai mé'a simái sáwi'a umátinke'a kwantánaanta-aimba sé'a kentúma maé iyé'a ó'on-o'on-aimba kwése'a mirá-sáwi'á kwéiya'a kotuwánáúnavo sé'a mináimbá kwésimatimune. ²¹ kentópa'o kondá aarai-úmoyáné kwaai-úmoyáné kwéon-imayaa íma tínaaembá umámake'a sáwi-imayaayave'a tirááiyave'a kwéowaimba íma tínaaembá umámakeña'a kotuwánáúnavo sé'a mináimbá kwésimatimune. kentópa'o kondá mirá-sáwi'ó kwéiya'o é'a Áánútu aúranka'a keinárawatave'a sigaeyávé'a

onaná sirunkó umbaí táníye.

13

Ísun-aaiyavai tirunkakémbá áraire simái kárákwyion-kwasai.

¹ kae-táwai kentópa'a komáyaawandanivo ókwara'a kónqumne. kaumbo-káé-kwaasimo mimbórá-ánká'ó síyan-aimbo éta mináinkóbá arupí ónaundayaawe. ² íma aiva-táwaiman-ivo naaén-tawai kentópa'a komáyaawanda sáwi'o uráawayaiye amáparawaiye asirayán-áimbá simátímakaumne. ívé'a kentí némpa'o máyaunda mináimbá simátime'a sé'a kentópa'o kondá sáwi'o uráantave'a kogwésimetime'a íma eétínkáanda sáwi-meyamba timénäumne kwésune. ³ kentávé'a sé'a Ísu Káráisiti simámisanawa kwési. kwená imáyáávinkena kwésiyo kwésewe. kentópa'o kondá sáwi-meyamba timénäundara'a suwáné'a sé'a Ísu Káráisiti kwésimamintemba kwésimasimintaawe sénááowe. kwemá Káráisiti kentirumpimbá mayái kwémaena íma aamoisáyáwái éna kwená asirayándéí mayái kwémayaie. ⁴ ááéma kwemá asirayámbá tuwéna aamoisayán-kwáásiráámbá umái máyowasa taaira'á inkámúwana puwúwana Áánútu usásinankowana Áánútuna asirayánká'á máyáiye. miráumai kesáágwárá'á aamoisayán-kwáásí máyaundanivo Ísu Káráisitiyeya tarúmai méta Áánútuna asirayánká'á méta keinárawa'a kwétuwa'naa-une.

⁵ keinárawa'a moórá-morawai Ísu Káráisitin-aaiyave'a tirunkakéná áraire simáíya kwenká'a

agevamáiyá máyáao^mpo kesávái-ímáyáá kwéé'a awánaaro. Ísu Káráisiti sirumpimbá máyáiyé kwésemba tirunkakéná kwése. tóikakena kwéseompo imáyáá oró. mirámó é'a Ísu Káráisitina kwaásiya úne sé'a ⁶ kentááyává'e'Aánútun-aai simásímewain-owe sénááowei^mmayaa kwéune. ⁷ kentááyává'e'a sé'a Áánútun-aai simásímewain-owe sénááontaveta íma námúnaa súndayaanivo keinárawa'a kawe'á ónááontaveta Áánútumpa'a námúnaa súndaya Áánútuwo túwa'naa inasá kawe'á oró kwésune. íma sáwí'a ónááomba póta íma sáwí-meyamba kotíménasaya évakarawai kentááyávésa sésa íma Áánútun-aai simásímewain-owe sénááomba mindá íma anón-tantaa'an-ivo keinárawa'a kawe'ó umáímo ménaaomba mindá anón-tantaa'an-^mkiye. ⁸ árair-ainko usáyyaaitaino séta mayáiyá kwémaeta kwétuwa'naa-une. ⁹ kentópa'o kondayá Áánútuntave'o asiramáímo ménaaombo éta aamoiyá ónaumne. mirámó íyambo éta íma sáwí-meyamba timéta aamoisayán-kwáásíráámbá umái méta mindáyavetaagwara'a aamoi ónaumne. sáwí'o umáímo máyáampinkemba kawe'ó umáímo ménaaontaveta Áánútumpa'a námúnaaya kwésune. ¹⁰ kentópa'o kondá sáwí'o kwéontave'a asirayán-áimbá kosimátimunavo sé'a kentí némpa'a mé'a maanáúvái agaimái kwétimune. íma sáwí'a umátinke'a kentí imáyáá asiramátinkanaundayávena Ísóigo usásisinkowa'a keinárawaka'a kárákwiye'a kentí némpa'a mé'a maanáúvái agaimái timúmpo awáné'a súdantemba oró.

11 kesí kwaásiyono. kawe'á umái mé'a kawer-ámbá kwaré'a súndantemba é'a mimbórá-ímáyáá umái mé'a paru umái máéro. mirámó íyambo éna Áánutu arumbá aména paru umátínkáiwai keinárawate ménkiye.

12 Áánútuna akúní'a kwéontave'a moórá-morawai tiyáámba tíméro. **13** Áánútuna kwaási maanká'á máyáawai keinárawatavesa kawe'á umái máérø kwésewe.

14 Ísóigo Ísu Káráísiti úwoi kwétuwa'nnaa-isana Áánútu arumbá kwétimisana kwenamankó keinárawate máyáísa'a mimbórái'a umái kwémaentave'a námúnaa kwésune.
kemá Póro súnda-aimba ánásaiye.

aúná-aimba simái tarúmakain-kwasai
The New Testament in the Kosena Language of Papua
New Guinea
Nupela Testamen long tokples Kosena long Niugini
copyright © 1980 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Kosena

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2015-01-26

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files
dated 31 Aug 2023

363afe94-0b4c-5e94-bf3b-b68ce841dec7